

กรมการปกครอง

<http://dr-thongsook.com>

ภาคผนวก ก
หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับประชาชนในชนบท
ฉบับสมบูรณ์

<http://dr-thongsook.com>

หลักสูตรการฝึกอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบท

สภาพปัญหาและความจำเป็น

การพัฒนาประเทศในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าจะประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแต่ในขณะเดียวกันได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ หลายประการ ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งได้แก่ ปัญหาความยากจน และปัญหาการกระจายรายได้ของประชาชนในชนบท กล่าวคือประชาชนมีแนวโน้มยากจน และมีความแตกต่างระหว่างรายได้ของประชาชนในเมืองและในชนบทมากขึ้น ปัญหาดังกล่าวนี้อาจส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ก็เพราะประชาชนในชนบทนั้นเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ จากการวิเคราะห์สาเหตุจะพบสาเหตุของปัญหาดังกล่าวที่สำคัญ 2 ประการคือประการแรกผลการพัฒนาที่ผ่านมาผู้นับได้รับประโยชน์ส่วนใหญ่ คือประชาชนเขตเมือง ส่วนประชาชนในชนบทได้รับประโยชน์น้อยมาก และประการที่สอง เนื่องจากประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคเกษตรกรรม ซึ่งมีแนวโน้มการลงทุนสูงมากแต่ผลตอบแทนในด้านราคาต่ำ ทางเลือกอันหนึ่ง สำหรับการแก้ปัญหาดังกล่าวกว่าที่ทั้งภาครัฐ เอกชน และนักวิชาการ ได้เสนอตรงกันก็คือ การส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทประกอบอาชีพเสริมบนพื้นฐานของเกษตรกรรม โดยเฉพาะอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่กำลังขยายตัวและได้รับความนิยมของตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยการพยายามส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทผลิตมากขึ้นจากที่เป็นการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน เป็นการผลิตในรูปแบบอุตสาหกรรมเพื่อการค้ามากขึ้น ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้ จะสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศที่กำลังจะเข้าไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาชนบทในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 7 ที่มุ่งแก้ปัญหาความยากจนและปัญหาการกระจายรายได้ของประชาชนในชนบท โดยการส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทมีศักยภาพในการผลิต และการตลาดมากขึ้น

สำหรับอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่นั้น ก็เป็นอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือนประเภทหนึ่งที่อยู่บนพื้นฐานของเกษตรกรรม ซึ่งประชาชนในชนบทยังมุ่งทำเพื่อใช้ในครัวเรือน และในปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยมนวมทั้งเป็นความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ จนทำให้การผลิตผ้าไหมมัดหมี่ไม่เพียงพอับความต้องการ การส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการทำอาชีพนี้เป็นอุตสาหกรรมเพื่อการดำรงมีอยู่ทางจะประสบความสำเร็จ แต่จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ พบว่าประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ยังมีศักยภาพไม่เพียงพอในการที่จะผลิตผ้าไหมมัดหมี่ ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดกล่าวคือ ประชาชนในชนบทส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ทักษะ และยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ อันเนื่องมาจากสาเหตุที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ประการแรก การทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษและอยู่ในวงจำกัดเฉพาะลูกหลาน หรือผู้ที่สนใจจริงๆ ส่งผลให้กำลังคน และวิชาการด้านนี้ไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ประการที่สอง ประชาชนในชนบทยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมความรู้และทักษะในการทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างเป็นระบบ จึงทำให้ศักยภาพในการทอผ้าไหมมัดหมี่ไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ประการที่สาม วิชาการด้านนี้ยังไม่ได้รับการพัฒนานำไปสู่การขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิต หรือการทอเพื่อให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพที่เป็นมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ประการที่สี่ การทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อน ต้องอาศัยความประณีตบรรจงและใช้เวลานานก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย และไม่เป็นที่น่าสนใจ ประชาชนในชนบทจึงหันไปประกอบอาชีพอื่นมากกว่า ดังเช่นในช่วงฤดูแล้งประชาชนในชนบทจะอพยพเข้ามา

ทำงานในเขตเมือง โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลและประการที่ห้า ก็คือปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทเองทำให้ไม่มีทุนในการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่ประกอบกับราคาเส้นไหมซึ่งเป็นวัสดุสำคัญในการทอผ้าไหมมัดหมี่ก็มีแนวโน้มราคาสูงขึ้นมากด้วย

จากสภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหาของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การที่จะทำให้ประชาชนในชนบทมีศักยภาพในการทอผ้าไหมมัดหมี่ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ อันจะนำไปสู่การช่วยแก้ปัญหาความยากจน ปัญหาการกระจายรายได้ และเป็นการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมอันดีงามในเรื่องการทอผ้าไหมมัดหมี่ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป จึงควรที่จะมีการฝึกอบรมให้ประชาชนในชนบทมีความรู้ มีทักษะ และมีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ แต่เนื่องจากการฝึกอบรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว จะต้องอาศัยหลักสูตรที่ดีมีคุณภาพ เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางหรือแนวทางหลักในการฝึกอบรม ประกอบกับในอดีตที่ผ่านมายังไม่มีหลักสูตรอย่างเป็นทางการที่ใช้ฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวเลย ดังนั้นในเบื้องต้นของการพัฒนาอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชน จึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทให้เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ สามารถใช้เป็นแนวทางหลักในการฝึกอบรมให้ประชาชนในชนบท มีความรู้ มีทักษะ และมีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ รวมทั้งสามารถทอผ้าไหมมัดหมี่ให้มีคุณภาพดีด้วย และในระยะยาวถ้าหากมีการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปใช้อย่างกว้างขวาง ก็จะทำให้ประชาชนในชนบทมีศักยภาพในการทอผ้าไหมมัดหมี่ ได้ทั้งคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในชนบทมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ก็จะลดลง และอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ก็จะได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น และเพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่
2. มีทักษะเพียงพอในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ให้มีคุณภาพดีได้ด้วย
3. มีทัศนคติที่ดีตลอดจนตระหนัก และเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

สมรรถภาพที่มุ่งเน้น

หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับประชาชนในชนบทมุ่งเน้นให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรนี้มีสมรรถภาพดังนี้

1. สมรรถภาพด้านความรู้มุ่งให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น และเพียงพอเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ในด้านต่อไปนี้
 - 1.1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 1.2 การเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 1.3 การเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 1.4 การเตรียมเส้นไหมยืนสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 1.5 การทอเป็นผืนผ้า
 - 1.6 การจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่
2. สมรรถภาพด้านทักษะและเทคนิควิธี มุ่งให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีทักษะ และเทคนิควิธีในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ในด้านต่อไปนี้

2.1 การเตรียมเส้นไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

2.2 การเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

2.3 การเตรียมเส้นไหมยืนสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

2.4 การทอเป็นผืนผ้า

2.5 การจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

3. สมรรถภาพด้านความรู้สึกร่วมให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

หน่วยการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทแบ่งเนื้อหาของการฝึกอบรมออกเป็นหน่วยการฝึกอบรม 6 หน่วยการฝึกอบรม ดังนี้

หน่วยที่ 1 มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีหัวข้อเรื่องดังนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาและแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่

1.2 แนวนโยบายของภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

1.3 กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

1.4 ภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

หน่วยที่ 2 การเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่มีหัวข้อเรื่อง
สำหรับการฝึกอบรมดังนี้

- 2.1 ขั้นตอนในการเตรียมไหมสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
- 2.2 การเลือกเส้นไหม
- 2.3 การชั่ง ตวง วัดเกี่ยวกับเส้นไหมและผ้าไหมมัดหมี่
- 2.4 การกะประมาณปริมาณเส้นไหม
- 2.5 การฟอกไหม

หน่วยที่ 3 การเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่มีหัวข้อเรื่อง
สำหรับการฝึกอบรมดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมพุ่ง
- 3.2 การออกแบบบลวดลาย
- 3.3 การกรอเส้นไหมพุ่งเข้าอักและการต่อเส้นไหมพุ่งเมื่อเส้นไหมพุ่งขาด
- 3.4 การคืนเส้นไหมพุ่ง
- 3.5 การมัดหมี่และการข้อมสี่
- 3.6 การแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการข้อมสี่
- 3.7 การกรอเส้นไหมพุ่งเข้าอักหรือหลอดใหญ่ ภายหลังจากที่ข้อมสี่ครบถ้วนและแกะเชือกเสร็จแล้ว
- 3.8 การกรอเส้นไหมพุ่งจากอักหรือหลอดใหญ่เข้าหลอดเล็ก
- 3.9 การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

หน่วยที่ 4 การเตรียมเส้นไหมยืนสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่มีหัวข้อสำหรับ
การฝึกอบรมดังนี้

- 4.1 ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมขึ้น
- 4.2 การย้อมสีเส้นไหมขึ้น
- 4.3 การนำเส้นไหมขึ้นไปลงแป้ง (ชุบน้ำแป้งหรือน้ำข้าว)
- 4.4 การกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น
- 4.5 การกรอเส้นไหมขึ้นเข้าอักและการต่อเส้นไหมขึ้น เมื่อเส้นไหมขึ้นขาด
- 4.6 การคืนเส้นไหมขึ้น
- 4.7 การม้วนเส้นไหมขึ้น
- 4.8 การสอดฟันเข็มหรือการร้อยพันหวี
- 4.9 การเตรียมก่
- 4.10 การเก็บและถักตะกอล
- 4.11 การตรวจสอบความถูกต้องของเส้นไหมขึ้น

หน่วยที่ 5 การทอเป็นผืนผ้า มีหัวข้อเรื่องสำหรับการฝึกอบรมดังนี้

- 5.1 ขั้นตอนการทอเป็นผืนผ้า
- 5.2 การเตรียมก่ก่อนทอ
- 5.3 การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย
- 5.4 การเหยียบตะกอล
- 5.5 การพุ่งกระสวย
- 5.6 การจัดลวดลายและริมขอบผ้า
- 5.7 การกระแทกฟืม
- 5.8 การชิงหน้าผ้าที่ทอให้ถึง
- 5.9 การต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งเมื่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งขาดขณะทอ

5.10 การปรับและปล่อยเส้นไหมขึ้น

5.11 การหวีเส้นขึ้นขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

5.12 การเก็บกัเมื่อหยุดพักการทอ

หน่วยที่ 6 การจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่ มีหัวข้อ
สำหรับการฝึกอบรมดังนี้

6.1 ความหมาย ความสำคัญของการจัดการและการ
ตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

6.2 กระบวนการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้า
ไหมมัดหมี่

6.3 การวางแผนการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่

6.4 การเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่

6.5 การจัดการเกี่ยวกับการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่

6.6 การประเมินมาตรฐานการผลิตผ้าไหมมัดหมี่

6.7 การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือการทอผ้า
ไหมมัดหมี่และบัญชีที่เกี่ยวข้อง

6.8 การกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

6.9 การทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่

6.10 การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่

6.11 การหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่

รายละเอียดของ
แต่ละหน่วยการฝึกอบรม

<http://dr-thomssbook.com>

หน้าที่ 1

มโนทัศน์เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. สรุปสาระสำคัญของความเป็นมาและแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. อธิบายนโยบายของภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
3. อธิบาย และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของกระบวนการผลิตและรูปแบบการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีตปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตได้
4. อธิบายภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตได้
5. อธิบายความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ประวัติความเป็นมาและแหล่งผลิตผ้าไหมมัดหมี่
2. นโยบายของภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่
3. กระบวนการและรูปแบบการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
4. ภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
5. ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยายและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหัวข้อ
2. ผู้ให้การฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันสรุปสาระสำคัญในแต่ละหัวข้อ
3. ศึกษาดูงานการทอผ้าไหมจากแหล่งต่างๆ หรือคู่วีดิทัศน์หรือสไลด์แหล่งผลิตผ้าไหมและตลาดผ้าไหมมัดหมี่

สื่อการฝึกอบรม

1. คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 1
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย
3. รูปภาพแสดงรูปแบบต่าง ๆ ของผ้าไหมมัดหมี่
4. ของจริง อันได้แก่ ผ้าไหมมัดหมี่ประเภทต่าง ๆ
5. แผนที่ประเทศไทยและแผนที่โลกประกอบการบรรยายภาวะตลาดสินค้าผ้าไหมมัดหมี่
6. วิดีทัศน์หรือสไลด์แหล่งผลิตและตลาดผ้าไหมมัดหมี่

ระยะเวลาการฝึกอบรม ใช้เวลาโดยประมาณ 20 ชั่วโมง

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ก่อนการฝึกอบรมของ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นรายบุคคล

ว่ามีความรู้ในเรื่องมโนทัศน์เบื้องต้น เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ในหัวข้อต่างๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคลเป็นระดับคะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความก้าวหน้าและตัดสินใจระดับความรู้ของผู้รับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ระดับความรู้เป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และความก้าวหน้า ภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้ภายหลังการฝึกอบรมมองต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่างๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย ชักถาม และเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4. สังเกตการซักถามปัญหาต่าง ๆ จากการศึกษาดูงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หน้าที่ 2

การเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนของการเตรียมเส้นไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. อธิบาย และ เลือกเส้นไหมให้เหมาะสมกับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภทได้
3. ชั่ง ตวง วัด เกี่ยวกับเส้นไหมและผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้อง
4. กะประมาณปริมาณเส้นไหมสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้
5. ฟอกไหมได้

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ขั้นตอนในการเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
2. การเลือกเส้นไหมให้เหมาะสมกับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภท
 - 2.1 ประเภทของเส้นไหม
 - 2.2 การเลือกเส้นไหมสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภท
3. การชั่ง ตวง วัด เกี่ยวกับเส้นไหมและผ้าไหมมัดหมี่
 - 3.1 การชั่ง ตวง วัด เกี่ยวกับเส้นไหม
 - 3.2 การชั่ง ตวง วัด เกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

4. การกะประมาณปริมาณเส้นไหมสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่แต่ละครั้ง
 - 4.1 การกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่เป็นเส้นไหมพุ่งและเส้นไหมยืนให้พอเหมาะกับฟืมและความยาวผืนผ้าที่จะทอเมื่อดูจากปอชไหมหรือเช็ดไหม
 - 4.2 การกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่เป็นเส้นไหมพุ่งและเส้นไหมยืนให้พอเหมาะสมกับฟืมและความยาวผืนผ้าที่จะทอโดยวิธีการชั่ง
5. การฟอกไหม
 - 5.1 จุดประสงค์ของการฟอกไหม
 - 5.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการฟอกไหม
 - 5.3 วิธีการฟอกไหม
 - 5.4 ข้อควรระมัดระวังในการฟอกไหม

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยายและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมไหมเบื้องต้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ในทุกหัวข้อ
2. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คนเพื่ออภิปรายหาข้อสรุปร่วมกันในการทำผ้าไหมมัดหมี่แต่ละประเภท เช่น ผ้าถุง ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้าห่ม ผ้าปูโต๊ะ ฯลฯ ควรใช้ไหมชนิดใดเป็นเส้นไหมพุ่งและเส้นไหมยืนแล้วเสนอผลงานของกลุ่ม
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกการชั่ง คว่ง วัด เกี่ยวกับเส้นไหม และผ้าไหมมัดหมี่
4. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกกะประมาณปริมาณเส้นไหมที่จะใช้ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ตามใบงานที่กำหนดเป็นรายบุคคล

5. ผู้ให้การฝึกอบรมสาธิตการฟอกไหม ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูเป็นตัวอย่าง
6. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติการฟอกไหมตามใบงานที่กำหนดเป็นรายบุคคล
7. บรรยายสรุปบทวน ชักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ ในทุกหัวข้อ

สื่อการฝึกอบรม

1. คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 2
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย
3. ไหมชนิดต่าง ๆ และผ้าไหมมัดหมี่ชนิดต่าง ๆ
4. ใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการซึ่ง ตรง วัด เกี่ยวกับเส้นไหม และผ้าไหมมัดหมี่
5. ใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการกะประมาณปริมาณไหม
6. ใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการฟอกไหม
7. วัสดุอุปกรณ์สำหรับการกะประมาณปริมาณเส้นไหม เช่น ปอกไหม ฝีมสำหรับวัด ตราชั่ง และเส้นด้ายหรือเชือกฟาง เป็นต้น
8. วัสดุอุปกรณ์สำหรับการสาธิตการฟอกไหม เช่น หมัก ปอกไหม ตราชั่ง สบู่ก้อน โซดาแอช โซเดียมไฮโดรซัลไฟด์ สบู่ทิลโลด์และน้ำ เป็นต้น

ระยะเวลาการฝึกอบรม ใช้เวลาโดยประมาณ 16 ชั่วโมง

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 2 เพื่อศึกษาระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมิน จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล ว่ามีความรู้และทักษะในการเตรียมเส้นไหมเบื้องต้นในหัวข้อต่างๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคลเป็นระดับคะแนน 5 ระดับคือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความก้าวหน้า และตัดสินระดับความรู้ และทักษะของผู้รับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ความรู้ และทักษะเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้าภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกันกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้และทักษะภายหลังการฝึกอบรมมองต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่างๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การซักถามปัญหา และการฝึกปฏิบัติต่างๆ ได้แก่ การฝึกกะประมาณปริมาณไหมและการฟอกไหม

4. ประเมินผลงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการฝึกปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การเลือกเส้นไหม

4.2 การชั่ง ตวง วัด เกี่ยวกับเส้นไหมและผ้าไหมมัดหมี่

4.3 การกะประมาณปริมาณเส้นไหม

4.4 การฟอกเส้นไหม

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 2

เรื่อง การขึ้น ตวง วัด เกี่ยวกับเส้นไหมและผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ฝึกขึ้น ตวง วัด เส้นไหมในระบบพื้นบ้านและระบบสากลแล้วเปรียบเทียบจุดเด่นและจุดด้อยของทั้งสองระบบ
2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกขึ้น และวัดผ้าไหมมัดหมี่ ในระบบพื้นบ้านและระบบสากล แล้วเปรียบเทียบจุดเด่นจุดด้อยของทั้งสองระบบ
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกขึ้น และตวง สารเคมีต่างๆ ที่จะใช้ในการฟอกไหม และย้อมสีไหมในระบบสากล

<http://dr-thongsook.com>

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 2

เรื่อง การกะประมาณปริมาณเส้นไหม

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกะประมาณปริมาณเส้นไหม ที่จะใช้ในการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดที่เป็นผ้าถุง ตามข้อมูลที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1. ถ้าใช้ฝีม 45 หลบ ทอผ้าจำนวน 6 ผืนๆ ละ 2 เมตร กว้างประมาณ 1 เมตร จงหาว่าจะใช้ไหมที่เป็นเส้นไหมพุ่งและเส้นไหมขึ้นอย่างละกี่ปอช เมื่อกำหนดให้
 - 1.1 ใช้ไหมน้อยที่เป็นไหมพื้นบ้านทั้งเส้นไหมพุ่งและเส้นขึ้น
 - 1.2 ใช้ไหมพื้นบ้านโดยเส้นไหมพุ่งเป็นไหมกลาง และเส้นขึ้นเป็นไหมน้อย
 - 1.3 ใช้ไหมโรงงานโดยทั้งเส้นไหมพุ่ง และเส้นไหมขึ้นเป็นไหม 4
 - 1.4 ใช้ไหมโรงงานโดยเส้นไหมพุ่งเป็นไหม 6 และเส้นไหมขึ้นเป็นไหม 4
 - 1.5 ใช้เส้นไหมขึ้นเป็นไหมโรงงาน คือ ไหม 4 และเส้นไหมพุ่งเป็นไหมพื้นบ้านชนิดไหมกลาง
2. ถ้าใช้ฝีม 45 หลบ ทอผ้าจำนวน 6 ผืนๆ ละ 2 เมตร กว้างประมาณ 1 เมตร จงหาว่า จะใช้ไหมที่เป็นเส้นไหมพุ่งและเส้นไหมขึ้นอย่างละกี่กิโลกรัม เมื่อกำหนดให้
 - 2.1 ใช้ไหมน้อยที่เป็นไหมพื้นบ้านทั้งเส้นไหมพุ่งและเส้นขึ้น
 - 2.2 ใช้ไหมพื้นบ้านโดยเส้นไหมพุ่งเป็นไหมกลางและเส้นไหมขึ้นเป็นไหมน้อย
 - 2.3 ใช้ไหมโรงงานโดยทั้งเส้นไหมพุ่งและเส้นไหมขึ้นเป็นไหม 4

2.4 ใช้ไหมโรงงานโดยเส้นไหมพุ่งเป็นไหม 6 และเส้นไหมอื่น
เป็นไหม 4

2.5 ใช้เส้นไหมอื่นเป็นไหมโรงงานที่เป็นไหม 4 และเส้นไหมพุ่งเป็น
ไหมพื้นบ้านชนิดไหมกลาง

<http://dr-thongsook.com>

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 2

เรื่อง การฟอกไหม

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติการฟอกไหมตามขั้นตอนที่สาธิตให้ดู เป็นตัวอย่างเป็นรายบุคคล โดยทำการฟอกไหมคนละ 2 กิโลกรัม

2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามภายหลังการฟอกไหม ดังนี้

- 2.1 การฟอกไหมมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการฟอกไหมมีอะไรบ้าง
- 2.3 การฟอกไหมมีวิธีการอย่างไรและท่านใช้ส่วนผสมอะไรบ้าง
- 2.4 ท่านทราบได้อย่างไรว่าท่านฟอกไหมออกแล้ว
- 2.5 จงสรุปขั้นตอนของการฟอกไหมที่ท่านทำ
- 2.6 ท่านคิดว่าอะไรเป็นข้อที่ควรระมัดระวังในการฟอกไหม เพราะเหตุใด

หน้าที่ 3

การเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนของการเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. ออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ได้
3. กรอเส้นไหมพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีกได้ถูกต้องเหมาะสมและต่อเส้นไหมพุ่ง เมื่อเส้นไหมพุ่งขาด ขณะกรอได้ถูกต้อง
4. คั่นเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนด
5. มัดหมี่และข้อมสี่เส้นไหมพุ่งตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
6. แกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการข้อมสี่ครบแล้วได้ถูกต้องและเหมาะสม
7. กรอเส้นไหมพุ่งที่ข้อมสี่ครบตามเงื่อนไขและได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้วเข้าอีกหรือหลอดใหญ่ได้ถูกต้องและเหมาะสม
8. กรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่หลังจากที่กรอเข้าอีกหรือหลอดใหญ่เรียบร้อยแล้วเข้าหลอดเล็กได้ถูกต้องและเหมาะสม
9. ต่อเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ที่ขาดขณะกรอไหมพุ่งได้ถูกต้องเหมาะสม
10. ร้อยหลอดเล็กที่กรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เสร็จแล้วเป็นพวงได้ถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ขั้นตอนของการเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
2. การออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่
 - 2.1 จุดประสงค์ของการออกแบบลวดลาย
 - 2.2 การออกแบบลวดลายโดยวิธีดั้งเดิม
 - (1) การนับล่ำ
 - (2) การลอกลาย
 - 2.3 การออกแบบลวดลายบนกระดาษกราฟ
 - (1) การคำนวณล่ำ
 - (2) การวาดลวดลาย
 - (3) การระบายสี
3. การทอเส้นไหมพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอักหรือหลอดใหญ่ และการต่อเส้นไหมพุ่ง เมื่อเส้นไหมพุ่งขาด
 - 3.1 จุดประสงค์ของการทอ
 - 3.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 3.3 วิธีทอการทอ
 - 3.4 ข้อควรระมัดระวังในการทอ
 - 3.5 การต่อเส้นไหมพุ่งเมื่อเส้นไหมพุ่งขาดขณะทอ
4. การคืนเส้นไหมพุ่ง
 - 4.1 จุดประสงค์ของการคืนเส้นไหมพุ่ง
 - 4.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 4.3 วิธีทอการคืนเส้นไหมพุ่ง
 - 4.4 ข้อควรระมัดระวังในการคืนเส้นไหมพุ่ง

5. การมัดหมี่และการย้อมสี

5.1 จุดประสงค์ของการมัดหมี่และการย้อมสี

5.2 ขั้นตอนการมัดหมี่และการย้อมสี

5.3 การมัดหมี่

- (1) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้
- (2) วิธีการมัดหมี่
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการมัดหมี่
- (4) การตรวจสอบความถูกต้องของลวดลายมัดหมี่

5.4 การย้อมสี

- (1) สีและประเภทของสีที่ใช้ย้อม
- (2) หลักและวิธีการย้อมสี
- (3) วัสดุและอุปกรณ์ในการย้อมสี
- (4) วิธีการย้อมสีมัดหมี่
- (5) ข้อควรระมัดระวังในการย้อมสี

6. การแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการย้อมสี

6.1 จุดประสงค์ของการแกะเชือก

6.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

6.3 วิธีการแกะเชือกมัดหมี่

6.4 ข้อควรระมัดระวังในการแกะเชือกมัดหมี่

7. การกรอเส้นไหมพุ่งที่ย้อมสีครบตามเงื่อนไขและได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้วเข้าอีกหรือหลอดใหญ่

7.1 จุดประสงค์ของการกรอ

7.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอ

- 7.3 วิธีการกรอ
- 7.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอ
- 7.5 การต่อเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ เมื่อเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ขาดขณะกรอ
- 8. การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ภายหลังจากที่กรอเข้าอีกหรือหลุดใหญ่
เรียบร้อยแล้วเข้าหลอดเล็ก
 - 8.1 จุดประสงค์ของการกรอ
 - 8.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอ
 - 8.3 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้กรอ
 - 8.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอ
- 9. การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง
 - 9.1 จุดประสงค์ของการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง
 - 9.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 9.3 วิธีการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง
 - 9.4 ข้อควรระมัดระวังในการร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

กิจกรรมการฝึกอบรบ

- 1. บรรยายและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับผู้เข้ารับการฝึกอบรบ
ในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 3
- 2. สาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบดูตัวอย่างในเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 การออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่แบบดั้งเดิม
 - 2.2 การออกแบบลวดลายลงบนกระดาษกราฟ
 - 2.3 การกรอเส้นไหมพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีก และการต่อเส้น
ไหมพุ่งเมื่อเส้นไหมพุ่งขาดขณะกรอ

- 2.4 การคันเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ที่เป็นผ้าถุง 1 ผืน ความยาว 2 เมตร กว้าง 1 เมตร ใช้ฟืม 45 หลบ โดยใช้ไหมพื้นบ้านที่เป็นไหมกลางและไหมโรงงานที่เป็นไหม 6
- 2.5 การมัดหมี่และการย้อมสีในการทำผ้าถุง 1 ผืน ยาว 2 เมตร กว้างประมาณ 1 เมตร ใช้ฟืม 45 หลบ ตามเงื่อนไขต่อไปนี้
 - (1) มัดหมี่และย้อมสี 2-3 สี
 - (2) มัดหมี่และย้อมสี 4-5 สี
 - (3) มัดหมี่และย้อมสีมากกว่า 5 สี
- 2.6 การแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการย้อมสี
- 2.7 การกรอเส้นไหมพุ่งที่ย้อมสีครบตามเงื่อนไขและได้แกะเชือกออกแล้วเข้าอีกหรือหลอดใหญ่ และการต่อเส้นไหมมัดหมี่เมื่อเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ขาดขณะที่กรอ
- 2.8 การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ภายหลังจากที่กรอเข้าอีกหรือหลอดใหญ่ เรียบร้อยแล้วเข้าหลอดเล็ก
- 2.9 การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติงานในเรื่องต่างๆ ที่สาธิตให้ดูในหัวข้อ 2.1 - 2.9 ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน
4. บรรยายสรุป และซักถามความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมภายหลังการฝึกปฏิบัติในแต่ละเรื่องจากหัวข้อ 2.1- 2.9

สื่อการฝึกอบรม

1. คู่มือการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย

3. ผ้าไหมมัดหมี่ที่เป็นผ้าถุงลวดลายต่าง ๆ อย่างน้อย 5 ผืน
4. ภาพถ่ายตัวอย่างลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ 1 ชุด จำนวน 36 ภาพ
5. วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสาธิตการเตรียมเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
6. ชุดใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติเตรียมเส้นไหมพุ่ง จากหัวข้อ 2.1-2.9

ระยะเวลาการฝึกอบรม ใช้เวลาโดยประมาณ 144 ชั่วโมง

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 3 เพื่อศึกษาระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเองและผู้ให้การฝึกอบรมประเมิน จากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล ว่ามีความรู้และทักษะในการเตรียมเส้นไหมพุ่งในหัวข้อต่างๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคล เป็นระดับคะแนน 5 ระดับคือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรมเพื่อศึกษาความก้าวหน้า และตัดสินระดับความรู้และทักษะของผู้รับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเองและผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ความรู้และทักษะเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้า ภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกันกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้และทักษะภายหลังการฝึกอบรมต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่างๆ จนได้ระดับ

คะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การซักถามปัญหาต่างๆ ตลอดจนสังเกตความคล่องแคล่ว ความถูกต้องตามขั้นตอน ความสวยงามและความประณีตบรรจงในการเตรียมเส้นไหมพूंของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4. ประเมินผลงานการปฏิบัติ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ปฏิบัติตามที่สาธิตให้ดูตามหัวข้อ 2.1 - 2.9

<http://dr-thongsook.com>

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
เรื่อง การออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้าฝึกอบรมออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่แบบดั้งเดิม โดยการลอกลายจากผ้าตัวอย่างลงบนกระดาษ และระบายสีเส้นตามแบบที่เห็นในต้นแบบอย่าง น้อย 5 ลวดลาย
2. ให้ผู้เข้าฝึกอบรมออกแบบลวดลาย ผ้าไหมมัดหมี่โดยลอกลายจากผ้า ตัวอย่างที่กำหนดให้ จำนวน 5 ผืน ลงบนกระดาษแล้วระบายสีให้ต่างไปตามต้นแบบ
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่บนกระดาษกราฟ โดยคิดลวดลายขึ้นเองพร้อมกับระบายสีให้สวยงามตามใจชอบ อย่างน้อยคนละ 5 ลวดลาย

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
เรื่อง การกรอเส้นไหมพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีก

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นไหมพุ่งภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีกให้พอเหมาะอย่างน้อยคนละ 6 อัก
2. ภายหลังการกรอเส้นไหมพุ่งเข้าอีกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การกรอเส้นไหมพุ่งเข้าอีกมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอเส้นไหมพุ่งเข้าอีกมีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีกรอเส้นไหมพุ่งเข้าอีกทำอย่างไร
 - 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอเส้นไหมพุ่ง ภายหลังการฟอกแล้วเข้าอีกมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกต่อเส้นไหมพุ่งที่ขาดขณะกรออย่างน้อย 5 ครั้ง

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การคันเส้นไหมพุ่ง

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกคันเส้นไหมพุ่งสำหรับการทำผ้าไหมมัดหมี่ ชนิดผ้าถุงจำนวน 6 ผืน ซึ่งแต่ละผืนมีความยาว 2 เมตร กว้าง 1 เมตร ใช้ไหมพื้นบ้าน ชนิดกลางและฝีมที่ใช้เป็นฝีม 45 หลบ ทั้งนี้โดยมีลวดลายของสีที่จะใช้ ส้อม 2-3, 3-4 และมากกว่า 5 สีตามลำดับที่กำหนดให้อย่างละ 1 ผืน ส่วนที่เหลือให้มีสี 2-3, 3-4 และมากกว่า 5 สี อย่างละ 1 ผืน ตามแบบที่คิดขึ้นเอง

2. ภายหลังการคันเส้นไหมพุ่ง แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การคันเส้นไหมพุ่งมีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการคันเส้นไหมพุ่งมีอะไรบ้าง

2.3 วิธีการคันเส้นไหมพุ่งทำอย่างไร

2.4 ข้อควรระวังและระวังในการคันเส้นไหมพุ่งมีอะไรบ้างเพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การมัดหมี่และการย้อมสี

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นไหมพุ่งที่ค้นไว้สำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุง จำนวน 6 ผืน ตามเงื่อนไขและแบบที่ให้มัดและย้อมสี ดังนี้
 - 1.1 มัดและย้อมสี 2-3 สี จำนวน 2 ผืน โดย 1 ผืนมัดและย้อมสีตามแบบที่กำหนด ส่วนอีก 1 ผืน มัดและย้อมสีตามแบบที่คิดขึ้นเอง
 - 1.2 มัดและย้อมสี 4-5 สี จำนวน 2 ผืน โดย 1 ผืนมัดและย้อมสีตามแบบที่กำหนด ส่วนอีก 1 ผืน มัดและย้อมสีตามแบบที่คิดขึ้นเอง
 - 1.3 มัดและย้อมสีมากกว่า 5 สี จำนวน 2 ผืน โดย 1 ผืนมัดและย้อมสีตามแบบที่กำหนด ส่วนอีก 1 ผืน มัดและย้อมสีตามแบบที่คิดขึ้นเอง
2. ภายหลังการมัดและย้อมสีเสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การมัดและย้อมสีเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่มีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 การมัดและการย้อมสีเส้นไหมพุ่งใช้วัสดุและอุปกรณ์อะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีการมัดและย้อมสีเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ทำอย่างไร
 - 2.4 การมัดและย้อมสีเส้นไหมพุ่งสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่มีข้อควรระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการย้อมสี

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังที่ได้ย้อมสีครบถ้วนตามเงื่อนไขแล้ว จากปอขหมี่หรือเส้นไหมพุ่มมัดหมี่ที่มัดและย้อมสี สำหรับทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุง จำนวน 6 ผืน
 2. เมื่อแกะปอขหมี่ที่จะทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 6 ผืน แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การแกะเชือกมัดหมี่ภายหลังการย้อมสีครบถ้วนแล้วมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะเชือกมัดหมี่มีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีการแกะเชือกมัดหมี่ทำอย่างไร
 - 2.4 การแกะเชือกมัดหมี่มีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง
- เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การกรอเส้นไหมพุ่งที่ย้อมสีตามเงื่อนไขและได้แกะเชือกมัดหมี่ออก แล้วเข้าอีกหรือหลอดใหญ่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นไหมพุ่งที่ย้อมสีตามเงื่อนไขและได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้วเข้าอีกหรือหลอดใหญ่ให้พอเหมาะ โดยให้กรอออกเพียง 1 ผืน หรือ 1 ปอขหมี่ ส่วนที่เหลืออีก 5 ปอข ให้เก็บไว้กรอเป็นช่วง ๆ เมื่อทอเสร็จแต่ละผืน
2. เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นไหมพุ่งที่ย้อมสีและได้แกะเชือกมัดหมี่ออกเข้าอีกหรือหลอดใหญ่ครบ 1 ปอขหรือ 1 ผืน ให้ตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การกรอเส้นไหมพุ่งที่ย้อมสีตามเกณฑ์ และได้แกะเชือกมัดหมี่ออกแล้วเข้าอีกหรือหลอดใหญ่มีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ ดังกล่าวเข้าอีกหรือหลอดใหญ่มีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีการกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ดังกล่าวเข้าอีกหรือหลอดใหญ่ทำอย่างไร
 - 2.4 การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ดังกล่าวเข้าอีกหรือหลอดใหญ่มีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกต่อเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ที่ขาดขณะกรออย่างน้อย 5 ครั้ง

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
เรื่อง การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ภายหลังการกรอเข้าลัก
หรือหลอดใหญ่เข้าหลอดเล็ก

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่ ภายหลังการกรอเข้าลักหรือหลอดใหญ่แล้วเข้าหลอดเล็กให้พอเหมาะจนหมด จำนวน 1 ผืน สำหรับส่วนที่เหลืออีก 5 ผืน ให้เก็บไว้กรอเป็นช่วง ๆ เมื่อต้องการทอผืนต่อไป
2. เมื่อกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เข้าหลอดเล็กครบ จำนวน 1 ผืน แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เข้าหลอดเล็กมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เข้าหลอดเล็กมีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เข้าหลอดเล็กทำอย่างไร
 - 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอเส้นไหมพุ่งมัดหมี่เข้าหลอดเล็กมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 3

เรื่อง การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกอบรมร้อยหลอดเล็กจากที่กรอได้จากอีกหรือหลอดใหญ่ตามลำดับจนครบทุกหลอดในจำนวน 1 ผืน สำหรับส่วนที่เหลืออีก 5 ผืน เมื่อกรอเข้าหลอดเล็กแล้วก็ให้เก็บไว้ร้อยเป็นช่วง ๆ ภายหลังการกรอเส้นไหมพุงมัดหมี่สำหรับการทอในผืนต่อ ๆ ไป

2. เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยหลอดเล็กเส้นไหมพุงมัดหมี่ ในจำนวน 1 ผืน เสร็จแล้วให้ตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การร้อยหลอดเล็กของเส้นไหมพุงมัดหมี่เป็นพวงมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการร้อยหลอดเล็กของเส้นไหมพุงมัดหมี่มีอะไรบ้าง
- 2.3 วิธีการร้อยหลอดเล็กเส้นไหมพุงมัดหมี่ทำอย่างไร
- 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการร้อยหลอดเล็กเส้นไหมพุงมัดหมี่เป็นพวงมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

หน่วยที่ 4

การเตรียมเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนของการเตรียมเส้นขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. ย้อมสีเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. นำเส้นไหมขึ้นภายหลังการย้อมสีแล้วลงแปรง (ชุบน้ำแปรงหรือน้ำข้าว) ได้เหมาะสม
4. ตระตุกและตากเส้นไหมขึ้นภายหลังการลงแปรง (ชุบน้ำแปรง/น้ำข้าว) ได้ถูกต้องเหมาะสม
5. กรอเส้นไหมขึ้นภายหลังการชุบน้ำแปรงหรือน้ำข้าวและตระตุกตากแห้งแล้วเข้าอีกได้ถูกต้องเหมาะสม
6. ต่อเส้นไหมขึ้นเมื่อเส้นไหมขึ้นขาดในขณะที่กรอได้ถูกต้องและเหมาะสม
7. คั่นเส้นไหมขึ้นที่จะใช้สำหรับทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนด
8. ม้วนเส้นไหมขึ้นได้ถูกต้องเหมาะสม
9. นำเส้นไหมขึ้นที่ม้วนแล้วไปสอดฟันเข็มได้ถูกต้อง
10. เตรียมก็ได้ถูกต้องและเหมาะสม
11. ถักตะกอลหรือเก็บตะกอลได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด
12. ตรวจสอบความถูกต้องของเส้นไหมขึ้นได้

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ขั้นตอนการเตรียมเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
2. การย้อมสีเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 2.1 จุดประสงค์ของการย้อมสีเส้นไหมขึ้น
 - 2.2 การเลือกและการกำหนดสีของเส้นไหมขึ้น
 - 2.3 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการย้อมสี
 - 2.4 วิธีการย้อมสีเส้นไหมขึ้น
 - 2.5 ข้อควรระมัดระวังในการย้อมสีเส้นไหมขึ้น
3. การนำเส้นไหมขึ้นภายหลังการย้อมสีแล้วไปชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
 - 3.1 จุดประสงค์ของการนำเส้นไหมขึ้นไปชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
 - 3.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 3.3 วิธีการนำเส้นไหมขึ้นชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
 - 3.4 ข้อควรระมัดระวังในการนำเส้นไหมขึ้นไปชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว
4. การกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น
 - 4.1 จุดประสงค์ของการกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น
 - 4.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 4.3 วิธีการกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น
 - 4.4 ข้อควรระมัดระวังในการกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น
5. การกรอไหมเส้นไหมขึ้นภายหลังการชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าวและกระตุกตากแห้งแล้วเข้าอีก
 - 5.1 จุดประสงค์ของการกรอเส้นไหมขึ้นเข้าอีก
 - 5.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

- 5.3 วิธีการกรอเส้นไหมขึ้นเข้าอ้าก
- 5.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอเส้นไหมขึ้นเข้าอ้าก
- 5.5 การต่อเส้นไหมขึ้น เมื่อเส้นไหมขึ้นขาดขณะที่กรอ
- 6. การคันเส้นไหมขึ้น
 - 6.1 จุดประสงค์ของการคันเส้นไหมขึ้น
 - 6.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 6.3 วิธีการคันเส้นไหมขึ้น
 - 6.4 ข้อควรระมัดระวังในการคันเส้นไหมขึ้น
- 7. การม้วนเส้นไหมขึ้น
 - 7.1 จุดประสงค์ของการม้วนเส้นไหมขึ้น
 - 7.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 7.3 วิธีการม้วนเส้นไหมขึ้น
 - 7.4 ข้อควรระมัดระวังในการม้วนเส้นไหมขึ้น
- 8. การสอดฟันฟัน
 - 8.1 จุดประสงค์ของการสอดฟันฟัน
 - 8.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 8.3 วิธีสอดฟันฟันหรือร้อยฟันหวี
 - 8.4 ข้อควรระมัดระวังในการสอดฟันฟันหรือร้อยฟันหวี
- 9. การเตรียมก๊
 - 9.1 จุดประสงค์ของการเตรียมก๊
 - 9.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้
 - 9.3 วิธีการเตรียมก๊
 - 9.4 ข้อควรระมัดระวังในการเตรียมก๊

10. การเก็บและถักตะกอล

10.1 จุดประสงค์ของการเก็บและถักตะกอล

10.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้

10.3 วิธีการเก็บและถักตะกอล

10.4 ข้อควรระมัดระวังในการเก็บและถักตะกอล

11. การตรวจความถูกต้องของเส้นไหมขึ้น

11.1 จุดประสงค์ของการตรวจสอบ

11.2 วิธีการตรวจสอบ

กิจกรรมการฝึกอบรบ

1. บรรยายและอภิปรายร่วมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 4

2. สาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูตัวอย่างในเรื่องต่อไปนี้

2.1 การย้อมสีเส้นไหมขึ้นโดยใช้ไหมโรงงานที่เป็นไหม 4

จำนวน 2 ปอชหรือ 2 เช็ด

2.2 การนำเส้นไหมขึ้นไปลงแป้ง (ชุบน้ำแป้งหรือน้ำข้าว)

2.3 การกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น

2.4 การกรอเส้นไหมขึ้นที่กระตุกตากแล้วเข้าอีก

2.5 การค้นเส้นไหมขึ้นสำหรับฟืม 45 หลบ จำนวน 2 ผืน

หรือยาว 4 เมตร

2.6 การม้วนเส้นไหมขึ้น

2.7 การสอดฟันฟืมหรือร้อยฟันหวี

2.8 การเตรียมก๊

2.9 การเก็บและถักตะกอล โดยเก็บและถักตะกอล 3 ตะกอล

สำหรับพิมพ์ 45 หลบ

2.10 การตรวจสอบความถูกต้องของเส้นไหมขึ้น

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการเตรียมเส้นไหมขึ้น ในเรื่องต่าง ๆ ที่สาธิตให้ดูในหัวข้อ 2.1 - 2.10 ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน

4. บรรยายสรุปและซักถามความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ภายหลังปฏิบัติในแต่ละเรื่อง จากหัวข้อ 2.1 - 2.10

สื่อการฝึกอบรม

1. คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 4
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย
3. วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสาธิตการเตรียมเส้นไหมขึ้น ในแต่ละหัวข้อจากหัวข้อ 2.1 - 2.10
4. ชุดใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการเตรียมเส้นไหมขึ้นในหัวข้อ 2.1 - 2.10

ระยะเวลาการฝึกอบรม ใช้เวลาประมาณ 90 ชั่วโมง

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 4 เพื่อศึกษาระดับความรู้ และทักษะก่อนการฝึกอบรม ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล ว่ามีความรู้และทักษะในการเตรียมเส้นไหมขึ้นในหัวข้อต่างๆ อยู่ใน

ระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคล เป็นระดับคะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรมเพื่อศึกษาความก้าวหน้า และตัดสินระดับความรู้และทักษะของผู้รับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ความรู้และทักษะเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้า ภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกันกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้ และทักษะภายหลังการฝึกอบรมต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่างๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การซักถามปัญหาต่างๆ ตลอดจนสังเกตความคล่องแคล่ว ความถูกต้องตามขั้นตอน ความสวยงามและความประณีตบรรจงต่างๆ ในการเตรียมเส้นไหมอื่นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดการฝึกอบรมหน้าที่ 4

4. ประเมินผลงานการปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ปฏิบัติตามที่สาธิตให้ดูตามข้อ 2.1 - 2.10

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การซ่อมสีเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการซ่อมสีเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุง จำนวน 6 ผืนๆ ละ 2 เมตร กว้าง 1 เมตร โดยใช้ฟืม 45 หลบ และใช้ไหมโรงงาน ชนิดไหม 4 โดยเลือกสีให้เหมาะสม

2. เมื่อปฏิบัติการซ่อมสีเสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การซ่อมสีเส้นไหมขึ้นมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 ท่านมีหลักการเลือก/กำหนดสีเส้นไหมขึ้นอย่างไร
- 2.3 วัสดุและอุปกรณ์ในการซ่อมสีเส้นไหมขึ้นมีอะไรบ้าง
- 2.4 ท่านมีวิธีการซ่อมสีเส้นไหมขึ้นอย่างไร
- 2.5 ข้อควรระมัดระวังในการซ่อมสีเส้นไหมขึ้นมีอะไรบ้าง

เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การนำเส้นไหมขึ้นภายหลังการย้อมสีแล้วไปลงแป้ง(ชุบน้ำแป้ง/น้ำข้าว)

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นไหมขึ้นที่ย้อมสีแล้วสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุง จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ไปลงแป้ง ให้ได้

เส้นไหมที่มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปทอ

2. เมื่อปฏิบัติการนำเส้นไหมขึ้นไปลงแป้ง เสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การนำเส้นไหมขึ้นไปลงแป้งมีจุดประสงค์อะไร

2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเส้นไหมขึ้นไปลงแป้งมีอะไรบ้าง

2.3 วิธีในการนำเส้นไหมขึ้นไปลงแป้งทำอย่างไร

2.4 ข้อควรระมัดระวังในการนำเส้นไหมขึ้นไปลงแป้งมีอะไรบ้าง

เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การกระตุกและตากเส้นไหมขึ้น

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นไหมขึ้นสำหรับการที่จะทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ที่ได้รับการลงแป้งไปกระตุกและตากในที่ที่เหมาะสม
2. เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้กระตุกและตากเส้นไหมขึ้นแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การกระตุกและตากเส้นไหมขึ้นภายหลังการลงแป้ง แล้วมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการนำเส้นไหมขึ้นที่ลงแป้งแล้วไปกระตุกและตากมีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีการกระตุกและตากเส้นไหมขึ้นที่ลงแป้งแล้วทำอย่างไร
 - 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการกระตุกและตากเส้นไหมขึ้นภายหลังการลงแป้ง (การชบน้ำแป้ง/น้ำข้าว) แล้วมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การกรอเส้นไหมขึ้นภายหลังการกระตุกและตากแห้งแล้วเข้าอีก

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกรอเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ที่ได้รับการกระตุกและตากแห้งแล้วเข้าอีกอย่างน้อย 4 อีก และฝึกต่อเส้นไหมขึ้นเมื่อเส้นไหมขึ้นขาดขณะกรอคนละ 5 ครั้ง
2. เมื่อกรอเส้นไหมขึ้นที่ได้รับการกระตุกและตากแห้งเข้าอีกเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การกรอเส้นไหมขึ้นที่ผ่านการกระตุกและตากแห้งแล้วมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรอเส้นไหมขึ้นที่ผ่านการกระตุกและตากแห้งแล้วมีอะไรบ้าง
- 2.3 วิธีกรอเส้นไหมขึ้นที่ผ่านการกระตุกและตากแห้งแล้วทำอย่างไร
- 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการกรอเส้นไหมขึ้นภายหลังการกระตุกและตากแห้งแล้วเข้าอีกมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การคันเส้นไหมขึ้น

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติการคันเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุงมีความยาว 6 ฟุต ละ 2 เมตร กว้าง 1 เมตร ใช้ฝีม 45 หลบ และไหมโรงงานชนิดไหม 4

2. เมื่อคันเส้นไหมขึ้นสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่เสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การคันเส้นไหมขึ้นมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการคันเส้นไหมขึ้นมีอะไรบ้าง
- 2.3 วิธีการคันเส้นไหมขึ้นทำอย่างไร
- 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการคันเส้นไหมขึ้นมีอะไรบ้าง

เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การม้วนเส้นไหมขึ้น

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นไหมขึ้นที่ทำการค้นแล้วสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ชนิดผ้าถุง จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ไปม้วน
 2. เมื่อม้วนเส้นไหมขึ้นเสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การม้วนเส้นไหมขึ้นมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการม้วนเส้นไหมขึ้นมีอะไรบ้าง
 - 2.3 วิธีในการม้วนเส้นไหมขึ้นทำอย่างไร
 - 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการม้วนเส้นไหมขึ้นมีอะไรบ้าง
- เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การสอดฟันฟิมหรือการร้อยฟันหวี

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นไหมขึ้นที่จะใช้สำหรับทอผ้าไหมมัดหมี่จำนวน 6 ผืน ๆ ละ 2 เมตร ซึ่งได้รับการฉนวนเรียบร้อยแล้วไปสอดฟันฟิม
2. เมื่อนำเส้นไหมขึ้นสอดฟันฟิมเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การนำเส้นไหมขึ้นสอดฟันฟิมมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนำเส้นไหมขึ้นไปสอดฟันฟิมมีอะไรบ้าง
 - 2.3 ท่านมีวิธีการสอดฟันฟิมอย่างไร
 - 2.4 การนำเส้นไหมขึ้นสอดฟันฟิมมีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง

เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4

เรื่อง การเตรียมก

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการเตรียมก สำหรับทอผ้าไหมมัดหมี่ ให้เรียบร้อย โดยในกนั้นจะเป็นการนำเส้นยืนที่สอดพันพมเรียบร้อยแล้วขึ้นก ทำการชิง มัด หรือ ประกอบส่วนต่าง ๆ ให้เหมาะสม
2. เมื่อเตรียมกเรียบร้อยแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การเตรียมกมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเตรียมกมีอะไรบ้าง
 - 2.3 ท่านมีวิธีการเตรียมกอย่างไรบ้าง
 - 2.4 การเตรียมกมีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 4
เรื่อง การเก็บและถักตะกอลและการตรวจสอบ
ความถูกต้องของเส้นไหมขึ้น

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการเก็บ และถักตะกอล 3 ตะกอล สำหรับฟืม 45 หลบ ที่จะใช้ทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 6 ผืน ซึ่งได้รับการนำเส้นไหมขึ้นสอดฟันฟืม และนำขึ้นที่เรียบร้อย

2. เมื่อเก็บและถักตะกอล 3 ตะกอล สำหรับฟืม 45 หลบ ที่จะใช้ทอผ้าไหมมัดหมี่เรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

- 2.1 การเก็บและถักตะกอลมีจุดประสงค์อะไร
- 2.2 วัสดุและอุปกรณ์ในการเก็บและถักตะกอลมีอะไรบ้าง
- 2.3 การเก็บและถักตะกอลทำนาค่าเน้นการอย่างไร
- 2.4 ข้อควรระมัดระวังในการเก็บและถักตะกอลมีอะไรบ้าง

เพราะเหตุใด

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตรวจสอบความถูกต้องของเส้นไหมขึ้น ภายหลังการเก็บและถักตะกอลแล้วเป็นรายบุคคล

หน้าที่ 5
การทอเป็นผืนผ้า

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนของการทอเป็นผืนผ้าได้
2. เตรียมก๊าก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่ ได้ถูกต้องและเหมาะสม
3. นำหลอดเส้นไหมพุ่งใส่กระสวยได้ถูกต้อง
4. เขี่ยขบตะกอลสำหรับการทอผ้าไหมมัดหมี่ได้
5. พุ่งกระสวยขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้องและเหมาะสม
6. จัดลวดลายและริมขอบผ้าไหมมัดหมี่ในขณะทอได้ถูกต้อง
ดีและเหมาะสม
7. กระแทกฟืมในขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ได้ถูกต้องและเหมาะสม
8. ึงหน้าผ้าในขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ให้ตึงได้พอเหมาะ
9. ต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งเมื่อไหมขึ้นหรือเส้นไหมพุ่งขาด
ขณะทอได้ถูกต้องและเหมาะสม
10. ปรับและปล่อยเส้นไหมขึ้นขณะทอผ้าไหมมัดหมี่ได้เหมาะสม
11. หวีเส้นไหมขึ้นได้เหมาะสม
12. เก็บก๊เมื่อต้องการหยุดพักการทอได้ถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ขั้นตอนการทอเป็นผืนผ้า
2. การเตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 2.1 จุดประสงค์ของการเตรียมกีก่อนทอ
 - 2.2 วิธีการเตรียมกีก่อนทอ
 - 2.3 ข้อควรระมัดระวังในการเตรียมกีก่อนทอ
3. การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย
 - 3.1 จุดประสงค์ของการนำหลอดพุ่งใส่กระสวย
 - 3.2 วิธีการนำหลอดพุ่งใส่กระสวย
 - 3.3 ข้อควรระมัดระวังในการนำหลอดพุ่งใส่กระสวย
4. การเหยียบตะกอลงขณะทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 4.1 จุดประสงค์ของการเหยียบตะกอล
 - 4.2 วิธีการเหยียบตะกอล
 - 4.3 ข้อควรระมัดระวังในการเหยียบตะกอล
5. การพุ่งกระสวยขณะทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.1 จุดประสงค์ของการพุ่งกระสวย
 - 5.2 วิธีการพุ่งกระสวย
 - 5.3 ข้อควรระมัดระวังในการพุ่งกระสวย
6. การจัดลวดลายและริมขอบผ้าไหมมัดหมี่ขณะที่ทอ
 - 6.1 จุดประสงค์ของการจัดลวดลายและริมขอบผ้า
 - 6.2 วิธีการจัดลวดลายและริมขอบผ้า
 - 6.3 ข้อควรระมัดระวังในการจัดลวดลายและริมขอบผ้า

7. การกระแทกพิมพ์ขณะทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 7.1 จุดประสงค์ของการกระแทกพิมพ์
 - 7.2 วิธีการกระแทกพิมพ์
 - 7.3 ข้อควรระมัดระวังในการกระแทกพิมพ์
8. การชิงหน้าผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 8.1 จุดประสงค์ของการชิงหน้าผ้า
 - 8.2 วิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการชิงหน้าผ้า
 - 8.3 ข้อควรระมัดระวังในการชิงหน้าผ้า
9. การต่อไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งในกรณีที่เส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งขาดขณะทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 9.1 สาเหตุที่ทำให้เส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งขาดขณะทอ
 - 9.2 วิธีการต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นพุ่ง เมื่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งขาดขณะทอ
10. การปรับและปล่อยเส้นไหมขึ้น
 - 10.1 สาเหตุที่ต้องปรับและปล่อยเส้นขึ้น
 - 10.2 วิธีการปรับและปล่อยเส้นขึ้น
11. การทอเส้นไหมขึ้น
 - 11.1 จุดประสงค์ของการทอเส้นไหมขึ้น
 - 11.2 วิธีการทอเส้นไหมขึ้นให้เหมาะสม
12. การเก็บกักเมื่อต้องการหยุดพักการทอ
 - 12.1 จุดประสงค์ของการเก็บกัก
 - 12.2 วิธีการเก็บกัก
 - 12.3 ข้อควรระมัดระวังในการเก็บกักเมื่อต้องการหยุดพักการทอ

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยายและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหัวข้อเรื่องของหน่วยที่ 5
2. สาธิตการทอผ้าไหมมัดหมี่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดูเป็นตัวอย่างครบทุกขั้นตอน จากหัวข้อเนื้อหา 2 - 12
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการทอผ้าไหมมัดหมี่เป็นรายบุคคลตามใบงานที่กำหนด
4. สังเกต ติดตามผล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ขณะผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการทอ
5. บรรยายสรุป และซักถามความเข้าใจเกี่ยวกับการทอผ้าไหมมัดหมี่ในทุกขั้นตอน

สื่อการฝึกอบรม

1. คู่มือเข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 5
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย
3. วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในสาธิตการทอผ้าไหมมัดหมี่
4. ชุดใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติการทอผ้าไหมมัดหมี่

ระยะเวลาการฝึกอบรม ใช้เวลาโดยประมาณ 250 ชั่วโมง

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 5 เพื่อศึกษาระดับความรู้ และทักษะก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคลว่ามีความรู้และทักษะในการทอผ้าไหมมัดหมี่ในหัวข้อต่างๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคลเป็นระดับคะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และ น้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความก้าวหน้าและตัดสินระดับความรู้และทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้าภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ เช่นเดียวกันกับข้อ 1 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้และทักษะภายหลังการฝึกอบรมต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่างๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และซักถามปัญหาต่างๆ ตลอดจนสังเกตความคล่องแคล่ว ความถูกต้องตามขั้นตอน ความสวยงาม และความประณีตบรรจงในการทอผ้าไหมมัดหมี่ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 5

4. ประเมินผลงานการทอผ้าไหมมัดหมี่ของแต่ละบุคคลจากการทอชิ้นแรก จนถึงชิ้นที่ 6

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 5

เรื่อง การทอเป็นผืนผ้า

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกปฏิบัติการทอผ้าไหมมัดหมี่ ชนิดที่เป็นผ้าถุง คนละ 6 ผืนจากที่ได้เตรียมเส้นไหมพุ่งและเส้นไหมยืนไว้เรียบร้อยแล้วในหน่วยที่ 3 และ 4

2. เมื่อทอผ้าไหมมัดหมี่เสร็จทั้ง 6 ผืน แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามในหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 การเตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่ มีคำถามดังนี้

- (1) การเตรียมกีก่อนทอมีจุดประสงค์อะไร
- (2) ท่านดำเนินการเตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างไร
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการเตรียมกีก่อนทอผ้าไหมมัดหมี่ มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.2 การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย มีคำถามดังนี้

- (1) การนำหลอดพุ่งใส่กระสวยมีจุดประสงค์อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการนำหลอดพุ่งใส่กระสวยอย่างไรบ้าง
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการนำหลอดพุ่งใส่กระสวยมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.3 การเหยียบตะกอลงทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การเหยียบตะกอลงในการทอผ้าไหมมัดหมี่ มีจุดประสงค์อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการเหยียบตะกอลงอย่างไรบ้าง

- (3) ข้อควรระมัดระวังในการเหี่ยยบตะกอนมีอะไรบ้าง
เพราะเหตุใด

2.4 การฟุ้งกระสวขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การฟุ้งกระสวในการทอผ้าไหมมัดหมี่มีจุดประสงค์
อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการฟุ้งกระสวขณะทอผ้าไหมมัดหมี่
อย่างไรบ้าง
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการฟุ้งกระสวขณะทอผ้าไหม
มัดหมี่ มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.5 การจัดลวดลายและริมขอบผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การจัดลวดลายและริมขอบผ้า ในการทอผ้าไหมมัด
หมี่มีจุดประสงค์อะไร
- (2) ท่านดำเนินการจัดลวดลายและริมขอบผ้าขณะทอผ้า
ไหมมัดหมี่อย่างไร
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการจัดลวดลายและริมขอบผ้า
ขณะที่ทอผ้าไหมมัดหมี่มีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

2.6 การกระแทกฟืมขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การกระแทกฟืมในการทอผ้าไหมมัดหมี่มีจุดประสงค์
อะไรบ้าง
- (2) ท่านดำเนินการกระแทกฟืมในการทอผ้าไหมมัดหมี่
อย่างไรบ้าง
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการกระแทกฟืมขณะทอผ้าไหม
มัดหมี่มีอะไรบ้าง

2.7 การชิงหน้าผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) การชิงหน้าผ้ามีจุดประสงค์อะไร
- (2) ท่านดำเนินการชิงหน้าผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างไร
- (3) ข้อควรระมัดระวังในการชิงหน้าผ้าขณะทอผ้าไหมมัดหมี่มีอะไรบ้างเหตุใด

2.8 การต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งในกรณีที่เส้นไหมขึ้นเส้นพุ่งขาดขณะทอผ้าไหมมัดหมี่

- (1) สาเหตุอะไร ที่ทำให้เส้นไหมขึ้นหรือเส้นไหมพุ่งขาดขณะทอและมีวิธีป้องกันอย่างไร
- (2) ท่านดำเนินการต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นไหมพุ่งที่ขาดขณะทออย่างไรบ้าง

2.9 การปรับและปล่อยเส้นไหมขึ้น

- (1) ทำไมจึงต้องปรับและปล่อยเส้นไหมขึ้น
- (2) วิธีการปรับและปล่อยเส้นไหมขึ้นควรดำเนินการอย่างไร

2.10 การหวีเส้นไหมขึ้น

- (1) การหวีเส้นไหมขึ้นมีจุดประสงค์อะไร
- (2) ท่านมีวิธีการหวีเส้นไหมขึ้นอย่างไร

2.11 การเก็บก๊เมื่อต้องการหยุดการทอ

- (1) การเก็บก๊เมื่อต้องการหยุดพักการทอมีจุดประสงค์
- (2) ท่านดำเนินการเก็บก๊เมื่อท่านหยุดพักการทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างไรบ้าง
- (3) การเก็บก๊เมื่อต้องการหยุดพักการทอผ้าไหมมัดหมี่มีข้อควรระมัดระวังอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

หน่วยที่ 6

การจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถดังนี้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่ได้
2. อธิบายกระบวนการของการจัดการ และการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่ได้
3. วางแผนการผลิต/ทอผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
4. อธิบายวิธีการเตรียมปัจจัยการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่กับที่ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
5. อธิบายวิธีการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
6. ประเมินมาตรฐานการผลิต/ผลผลิตผ้าไหมมัดหมี่ได้
7. ทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
8. กำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
9. ทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดได้
10. อธิบายวิธีการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่ได้
11. อธิบายวิธีการหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่ได้

เนื้อหาการฝึกอบรม

1. ความหมาย ความสำคัญ ของการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่
2. กระบวนการจัดการและการตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่
3. การวางแผนการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 3.1 จุดประสงค์ของการวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 3.2 วิธีการวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
4. การเตรียมปัจจัยการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 4.1 จุดประสงค์ของการเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 4.2 วิธีการเตรียมปัจจัยการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่
 - (1) การเตรียมการด้านวัสดุอุปกรณ์
 - (2) การเตรียมการด้านบุคลากร
 - (3) การเตรียมการด้านงบประมาณ
5. การจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.1 จุดประสงค์ของการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.2 รูปแบบและทางเลือกในการดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.3 การประสานงานและการมอบหมายการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 5.4 การติดตามผลการดำเนินงานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

6. การประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

6.1 จุดประสงค์ของการประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

6.2 วิธีการประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

(1) การประเมินลักษณะทางกายภาพ

(2) การประเมินลักษณะทางเคมี

(3) การประเมินตาม เกณฑ์มาตรฐานการส่งออกของ
กระทรวงพาณิชย์

7. การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือการทอผ้าไหมมัดหมี่

7.1 จุดประสงค์ของการทำบัญชีในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

7.2 วิธีการทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ อย่างง่าย

8. การกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

8.1 จุดประสงค์ของการกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

8.2 วิธีการกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

9. การทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่

9.1 จุดประสงค์ของการทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่

9.2 วิธีการกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

10. การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่าย

10.1 จุดประสงค์ของการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่

10.2 วิธีการในการหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่

11. การหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่

11.1 จุดประสงค์ของการหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่

11.2 วิธีการหาตลาดและการขยายตลาดผ้าไหมมัดหมี่

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. บรรยาย และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 6
2. แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ ประมาณ 5 คน ร่วมกันวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงานแล้ว เสนอผลงาน
3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม แสดงบทบาทสมมติในการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน
4. สาธิตให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดูตัวอย่างวิธีการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้รวมทั้งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติภายหลังการสาธิต ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน
 - 4.1 การประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 4.2 การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างง่าย
 - 4.3 การกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่
 - 4.4 การทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่อย่างง่าย
5. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงบทบาทสมมติในการหาลูกค้า และตัวแทนจำหน่ายตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบงาน

6. บรรยายสรุปบทบาทในทุกหัวข้อของหน่วยที่ 6 และซักถามความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในทุกหัวข้อ

สื่อการฝึกอบรม

1. คู่มือเข้ารับการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
2. ภาพพลิกประกอบการบรรยาย
3. ตัวอย่างแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
4. ตัวอย่างการทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
5. ตัวอย่างการทำบัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่
6. ชุดใบงานสำหรับการฝึกปฏิบัติ

ระยะเวลาการฝึกอบรม ใช้เวลาโดยประมาณ 30 ชั่วโมง

วิธีการประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการฝึกอบรมหน่วยที่ 6 เพื่อศึกษาระดับความรู้ และทักษะก่อนการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล ว่ามีความรู้และทักษะในเรื่องการจัดการและการตลาดเบื้องต้นเกี่ยวกับทอผ้าไหมมัดหมี่ในหัวข้อต่าง ๆ อยู่ในระดับใด จากนั้นรูปเป็นระดับความรู้และทักษะก่อนการฝึกอบรมของแต่ละบุคคลเป็นระดับคะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. ประเมินผลภายหลังการฝึกอบรม เพื่อศึกษาความก้าวหน้าและตัดสินระดับความรู้และทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็น

ตนเอง และผู้ให้การฝึกอบรมประเมินจากการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล จากนั้นสรุปเป็นระดับความรู้ ทักษะและความก้าวหน้าภายหลังการฝึกอบรมของแต่ละคนในแต่ละหัวข้อ โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ เช่นเดียวกับข้อ 1 ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ที่มีระดับคะแนนความรู้และทักษะภายหลังการฝึกอบรมต่ำกว่าระดับ 3 ในหัวข้อใดจะต้องได้รับการซ่อมเสริมในรูปแบบต่าง ๆ จนได้ระดับคะแนนความรู้และทักษะไม่ต่ำกว่าระดับ 3

3. สิ่งเกิดการณ์มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น การซักถามปัญหาต่างๆ ตลอดจนสิ่งเกิดการณ์ร่วมทำงานกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ การฝึกปฏิบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีความถูกต้องเหมาะสมเพียงไร

4. ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากการให้ปฏิบัติตามใบงานที่กำหนดให้

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ โดยกำหนดเป็นแผนงานอย่างง่ายๆ ประกอบด้วยกิจกรรมที่จะทำระยะเวลางบประมาณวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ และจำนวนที่จะใช้ในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ เมื่อมีผู้ต้องการผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 600 ผืน มีลักษณะดังนี้

1.1 มีขนาดกว้างประมาณ 1 เมตร ยาว 2 เมตร ทอด้วยฝ้าย

45 หลบ 3 ตะกอ

1.2 ลวดลายมีสีเส้น 2-3, 4-5 และมากกว่า 5 สีอย่างละ 200 ผืน

1.3 ใช้เส้นยืนเป็นไหมโรงงานชนิดไหม 4 และเส้นพุ่งเป็นไหมพื้นบ้านชนิดไหมกลาง

1.4 ให้ทอเสร็จและส่งภายใน 2 เดือน

2. เมื่อวางแผนเสร็จให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงาน และวิพากษ์วิจารณ์ถึงความเหมาะสมและเป็นไปได้

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6

เรื่อง การจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้รับมอบหมาย ในหัวข้อนี้แสดงบทบาทสมมติในการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่ ในรูปแบบการรวมกลุ่มการผลิตผ้าไหมมัดหมี่ตามที่มีผู้สั่งให้ทำบทบาทสมมตินี้ สะท้อนให้เห็นการประสานงาน การมอบหมายงาน และการติดตามผลการดำเนินงาน

2. เมื่อแสดงบทบาทสมมติเสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

2.1 รูปแบบการรวมกลุ่มการผลิตมีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร

2.2 การประสานงาน การมอบหมายงานและการติดตามผล

การดำเนินงาน มีผลต่อการจัดการเกี่ยวกับการผลิต/
การทอผ้าไหมมัดหมี่อย่างไรบ้าง

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การประเมินมาตรฐานการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนกันประเมินมาตรฐานผลผลิตผ้าไหมมัดหมี่แต่ละคนทอ จำนวน 6 ผืน ตามเกณฑ์ดังนี้

1.1 ประเมินจากการตรวจสอบลักษณะทางกายภาพ

1.2 ประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์

2. เมื่อประเมินเสร็จให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแต่ละคนตอบคำถามดังนี้

2.1 การประเมินมาตรฐานผ้าไหมมัดหมี่ มีจุดประสงค์อะไร

2.2 การประเมินเมื่อคุณลักษณะทางกายภาพ มีจุดเด่นจุดด้อยอะไร

2.3 การประเมินตามเกณฑ์การส่งออกของกระทรวงพาณิชย์มี

จุดเด่นจุดด้อยอย่างไร

2.4 การประเมินคุณภาพทางเคมีของผ้าไหมมัดหมี่มุ่งตรวจสอบ

คุณภาพใดของผ้าไหมมัดหมี่

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต บัญชีการขาย และบัญชี
ที่เกี่ยวข้องกับการขายผ้าไหมมัดหมี่

1. กำหนดข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิต การขาย และการใช้เงินที่ได้จากการขายผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน 100 ผืน ในรอบ 2 เดือน ดังนี้

มกราคม 1	ซื้อเส้นไหมสี 10 กิโลกรัม เป็นเงิน	14,000 บาท
	ซื้อเส้นไหมพุ่ง 20 กิโลกรัม เป็นเงิน	16,000 บาท
	ซื้อสีย้อมไหม 100 โหล เป็นเงิน	4,000 บาท
	ซื้อต่างฟอกไหม	150 บาท
	ซื้อเชือกฟาง	150 บาท
3	จ่ายค่าฟอกไหม	600 บาท
5	จ่ายค่ากรอไหม	1,200 บาท
10	จ่ายค่าคืนไหมมัดหมี่ และมัดย้อม	1,600 บาท
15	จ่ายค่าทอ	2,400 บาท
20	ขายผ้าไหมมัดหมี่ 10 ผืน ได้เงิน	10,000 บาท
	จ่ายค่าคืนไหมและมัดย้อม	1,600 บาท
22	จ่ายค่าทอ	2,400 บาท
	ขายผ้าไหมมัดหมี่ 5 ผืน ได้เงิน	5,600 บาท
23	ขายผ้าไหมมัดหมี่ 5 ผืน ได้เงิน	4,800 บาท
24	จ่ายค่าคืนไหมและมัดย้อม	1,600 บาท
27	จ่ายค่าทอ	2,400 บาท

28	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 12 ผืน ได้เงิน	12,000 บาท
30	เบิกเงินใช้ส่วนตัว	5,000 บาท
	จ่ายค่าคันไถและมัดข้อม	1,600 บาท
กุมภาพันธ์ 2	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 8 ผืน ได้เงิน	7,200 บาท
5	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 5 ผืน ได้เงิน	4,900 บาท
	จ่ายค่าทอ	2,400 บาท
7	เบิกเงินใช้ส่วนตัว	3,000 บาท
10	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 10 ผืน ได้เงิน	9,800 บาท
12	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 5 ผืน ได้เงิน	5,000 บาท
	จ่ายค่าคันไถและมัดข้อม	1,600 บาท
14	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 6 ผืน ได้เงิน	6,000 บาท
	เบิกเงินใช้ส่วนตัว	2,000 บาท
17	จ่ายค่าทอ	2,400 บาท
	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 4 ผืน ได้เงิน	3,800 บาท
18	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 10 ผืน ได้เงิน	10,000 บาท
22	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 10 ผืน ได้เงิน	10,000 บาท
	เบิกเงินใช้ส่วนตัว	2,000 บาท
24	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 6 ผืน ได้เงิน	5,500 บาท
27	ชายผ้าไหมมัดหมี่ 4 ผืน ได้เงิน	3,600 บาท

1. จากข้อมูลข้างต้นจงทำบัญชีต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 บัญชีเงินสด
 - 1.2 บัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต/การทอผ้าไหมมัดหมี่
 - 1.3 บัญชีการขายผ้าไหมมัดหมี่
 - 1.4 งบกำไรขาดทุน
2. จงตอบคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 การทำบัญชีมีจุดประสงค์อะไร
 - 2.2 บัญชีเงินสดมีประโยชน์อย่างไร
 - 2.3 บัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิตมีประโยชน์อย่างไร
 - 2.4 บัญชีการขายมีประโยชน์อย่างไร
 - 2.5 งบกำไรขาดทุนมีประโยชน์อย่างไร

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การกำหนดราคาในการขายผ้าไหมมัดหมี่

1. จากข้อมูลเรื่อง การทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการผลิต บัญชีการขาย และ บัญชีที่เกี่ยวข้องกับการขายผ้าไหมมัดหมี่ จงหาสิ่งต่อไปนี้

1.1 ต้นทุนการผลิตหรือค่าใช้จ่ายในการผลิต

1.2 คิตรายาคือเงินตามเงื่อนไขต่อไปนี้

(1) คิตรายาคือเงินตามเงื่อนไขร้อยละ 10

(2) คิตรายาคือเงินตามเงื่อนไขร้อยละ 20

(3) คิตรายาคือเงินตามเงื่อนไขร้อยละ 30

2. จงตอบคำถามต่อไปนี้

2.1 การกำหนดราคาขายมีหลักการและวิธีการอย่างไร

2.2 การกำหนดราคาขายให้ประโยชน์แก่ผู้ซื้อและผู้ขายอย่างไร

ใบงานประกอบการฝึกอบรมหน่วยที่ 6
เรื่อง การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่

1. ให้กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ได้รับมอบหมายในการแสดงบทบาทสมมติในเรื่องการหาลูกค้า และตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่ดำเนินการแสดงบทบาทสมมติในเรื่องดังกล่าวโดยการแสดงจะต้องสะท้อนให้เห็นวิธีการ บุคลิกภาพ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติต่อลูกค้าและผู้ที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่

2. เมื่อแสดงบทบาทสมมติจบแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

2.1 การหาลูกค้าและตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่มีประโยชน์อย่างไร

2.2 วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการหาลูกค้าและ

ตัวแทนจำหน่ายผ้าไหมมัดหมี่มีวิธีการใดบ้าง เพราะเหตุใด

แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทเป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ ทักษะ มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ และสามารถทอผ้าไหมมัดหมี่ให้มีคุณภาพดี ดังนั้นเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมการฝึกอบรม

การนำหลักสูตรฝึกอาชีพ การทอผ้าไหมมัดหมี่สำหรับประชาชนในชนบทไปใช้ประโยชน์ควรจะได้มีการเตรียมการในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้เป็นอย่างดีเพื่อจะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1 การเตรียมการในด้านเครื่องมือฝึกอบรม

1.1.1 ด้านเอกสารหลักสูตร ควรจะศึกษาเอกสารหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร อันได้แก่ สภาพปัญหาและความจำเป็น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร สมรรถภาพที่มุ่งเน้นให้เกิดขึ้น หน่วยการเรียนรู้ และแนวทางการใช้หลักสูตรที่เสนอแนะไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบของหลักสูตรในส่วนของหน่วยการฝึกอบรมนั้นมีย่อยประกอบย่อย อันได้แก่ จุดประสงค์เฉพาะ เนื้อหาการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผล จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเป็นพิเศษ เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ อนึ่งนอกจากในประเด็นการทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรแล้ว ควรจะได้จัดพิมพ์เอกสารหลักสูตรให้ผู้เกี่ยวข้องอันได้แก่ ผู้ร่วมโครงการ และวิทยากรได้มีไว้ศึกษาด้วย

1.1.2 ด้านคู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรจัดพิมพ์ให้เรียบร้อยเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบและเข้าใจจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม เนื้อหาสาระและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำหรือปฏิบัติ ตลอดช่วงระยะ

เวลาการฝึกอบรม ทั้งนี้คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละหน่วย ควรประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 5 ส่วนอันได้แก่ แนวคิดและหลักการ จุดมุ่งหมายเฉพาะหัวข้อเนื้อหาโดยสังเขป กิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติ และการประเมินผลตนเองด้านความรู้และด้านการปฏิบัติ

1.1.3 ด้านสื่อการฝึกอบรม ควรจัดเตรียมสื่อที่สอดคล้องกับพื้นที่จัดอบรม กล่าวคือถ้าเป็นหมู่บ้านที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ อาจใช้สื่อประเภทของจริงและภาพพลิกหรือกระดานเคลื่อนที่ ส่วนหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้แล้วก็ควรจะใช้สื่อประเภทวีดิทัศน์ หรือสไลด์เพิ่มเติมด้วย

1.1.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์การฝึกอบรมซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์ที่ผู้จัดการฝึกอบรมเตรียมให้และอุปกรณ์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจัดเตรียมเอง ดังนี้

(1) วัสดุอุปกรณ์ ที่ผู้จัดการฝึกอบรมควรจัดเตรียมให้ ได้แก่ เส้นไหม ฟืมทอผ้า สีย้อมไหม กรดน้ำส้ม สบู่เทียม โซเดียมไฮโดรซัลไฟด์ โซดาแอช (ยาฟอกไหม) เขือกฟางสำหรับมัดหมี่ ด้ายถักตะกอล ห่วงสำหรับการฟอก และย้อมไหม สมุดกรว้าง หรือสมุดวาดเขียน สีเมจิก กระดาษชาร์ต และเครื่องเขียนอื่น ๆ ที่จำเป็น ทั้งนี้วัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวจะใช้ในปริมาณดังต่อไปนี้

เส้นไหมในกรณีที่จะทำการทอคนละ 6 ผืนถ้าใช้เส้นไหมโรงงานล้วนๆโดยใช้ไหม 6 เป็นเส้นไหมพุ่งและไหม 4 เป็นไหมยืนจะใช้ไหมพุ่งคนละ 1.5 กิโลกรัม เส้นไหมยืนคนละ 0.5 กิโลกรัม แต่ถ้าหากใช้เส้นไหมพุ่งเป็นไหมบ้านหรือไหมเลี้ยงเองซึ่งเป็นไหมกลาง จะใช้ประมาณ 1.5-2 กิโลกรัม อย่างไรก็ตามหากเป็นผู้ที่มีความชำนาญ แล้วจะประหยัดไหมพุ่งลงได้พอสมควรเหลือคนละประมาณ 1-1.5 กิโลกรัม ส่วนเส้นไหมยืนคงใช้เท่าเดิม

พิมพ์หน้าจำนวน 20 อัน ควรใช้พิมพ์ที่มีขนาดมาตรฐานพอสมควร กล่าวคือ ใช้พิมพ์ 45 หลบถึงพิมพ์ 50 หลบ ต่อความกว้างประมาณ 41 นิ้ว หรือ ประมาณ 104 เซนติเมตร ทั้งนี้ก็เพื่อเมื่อทอเสร็จแล้วหน้าผ้าจะหดตัวเหลือหน้ากว้างประมาณ 1 เมตรครึ่งสำหรับคำว่าพิมพ์ 45 หลบ หรือ 50 หลบ หมายถึงขนาดพิมพ์ในความยาว 1 นิ้วจะมี 45 ช่องพิมพ์ หรือ 50 ช่องพิมพ์ ตามลำดับ หรือ 45 หลบ จะมีเส้นไหมอื่น 90 เส้น ต่อความยาว 1 นิ้ว หรือพิมพ์ 50 หลบ จะมีเส้นไหมอื่น 100 เส้น ต่อความยาว 1 นิ้ว เป็นต้น ดังนั้นถ้าใช้พิมพ์ 45-50 หลบ จะใช้เส้นไหมอื่นอยู่ในช่วง 3690-4100 เส้น

สีไหมไหม ควรใช้สีเคมีที่บรรจุในซองที่มีขายความถูกต้องตลอดไปมีคุณภาพเชื่อถือได้ จะใช้โดยประมาณ 130 โหล

กรดน้ำส้มจะใช้กรดน้ำส้มเพื่ออุตสาหกรรมมีความเข้มข้น ประมาณ 60-80 เปอร์เซนต์ โดยใช้ประมาณ 8 ลิตร

โซเดียมไฮโดรซัลไฟด์จะใช้สำหรับฟอกไหม รวมทั้งฟอกสีไหมที่สกปรก จะใช้ประมาณ 10 กิโลกรัม

โซดาแอชหรือยาฟอกไหม จะใช้ประมาณ 8 กิโลกรัม

เชือกฟางสำหรับมัดหมี่ ถ้าใช้เชือกฟางมีขนาดกลางจะใช้ประมาณ 10 โหล ทั้งนี้ควรเลือกใช้ชนิดสีฟ้าเพราะมีความเหนียวและเหมาะสมกับการมัดหมี่มากกว่าชนิดอื่น ๆ

ด้ายถักตะกอล จะใช้ประมาณ 10 โหล สำหรับการถักตะกอลโดยถักพิมพ์ละ 3 ตะกอล ในจำนวน พิมพ์ 20 อัน

ห่วงสำหรับฟอกไหม ควรจัดหาโดยซื้อสายไฟฟ้าขนาดใหญ่ทำให้ครบทุกคนๆ ละ 2 ห่วง โดยห่วงหนึ่งจะใช้สายไฟฟ้ายาวประมาณ 1 เมตร

สมุดวาดเขียน และสมุดกราฟ ควรจัดเตรียมไว้ประมาณ คนละ 1-2 เล่ม ส่วนสีเมจิกจะใช้สีเมจิกเส้นเล็ก 2 คน ต่อหนึ่งกล่อง

สำหรับวัสดุ เครื่องเขียนอื่น ๆ จัดหาเท่าที่จำเป็น

(2) อุปกรณ์สำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมจัดเตรียมเอง ได้แก่ กิ๊ตอผ้า (กีฬบ้าน) เครื่องมือคันไถมัดหมี่ ไม้ถักตะกอล ผังสำหรับชิงช้าผ้า เชือก หรือด้ายสำหรับผูกตะกอล และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น

อนึ่ง สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมดังกล่าวนี้ ถ้าหากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนเตรียมมาด้วย โดยเฉพาะในส่วนของเส้นไหมนั้นก็จะช่วยประหยัดงบประมาณได้พอสมควร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นสำคัญ

1.1.5 จัดเตรียมเครื่องมือประเมินผล ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอื่น ได้แก่ เครื่องมือประเมินความรู้ ทักษะ และทัศนคติก่อนการฝึกอบรม เครื่องมือประเมินระหว่างการฝึกอบรมและเครื่องมือผลงานผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนแบบสอบถาม หรือแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินการฝึกอบรม ทั้งที่สอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และวิทยากร เกี่ยวกับการฝึกอบรมและแบบสังเกตกระบวนการฝึกอบรม

1.2 การเตรียมการเกี่ยวกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่วิทยากร ผู้ดำเนินการฝึกอบรม และผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ให้เข้าใจสภาพปัญหาและความจำเป็นในการฝึกอบรม หลักสูตรการฝึกอบรม ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ในการฝึกอบรม โดยมีการประชุมชี้แจง รวมทั้งมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล/หมู่บ้าน โดยเฉพาะผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้เตรียมการล่วงหน้า ทั้งนี้การเตรียมการดังกล่าวอาจดำเนินการดังนี้

1.2.1 วิทยากร ควรมีการเตรียมการ และประสานงานกับ วิทยากรให้มีวิทยากรที่หลากหลายเข้าร่วมการฝึกอบรมดังกล่าวคือ ในเนื้อหาหน่วย ที่ 1 ควรเป็นวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในภาพกว้าง และมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับธุรกิจผ้าไหมมัดหมี่ หรือเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ วิทยากรในหน่วยที่ 2 ถึงหน่วยที่ 5 ควรเป็นวิทยากรพื้นบ้านเป็นหลัก และมี วิทยากรเสริมที่มีความสามารถเกี่ยวกับการออกแบบลวดลายผ้าไหมมัดหมี่ และการ ย้อมสีส่วนหน่วยที่ 6 ควรเป็นวิทยากรที่ค่อนข้างจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการ ตลาดเกี่ยวกับผ้าไหมมัดหมี่ หรือ คลุกคลีกับธุรกิจ ผ้าไหมทั้งผ้าไหมทั่วไปและผ้าไหมมัดหมี่

1.2.2 ผู้ดำเนินการจัดการฝึกอบรมและผู้รับผิดชอบการฝึกอบรม ควรได้มีการประชุมเตรียมการและเตรียมงานการจัดฝึกอบรมจัดทำแผนการฝึกอบรม รวมทั้งเป็นผู้ที่จะต้องประสานงานนิเทศ ติดตามผลการฝึกอบรม และอำนวยความสะดวกการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ

1.1.3 ควรดำเนินการประสานงานกับเจ้าของพื้นที่ อันได้แก่ จังหวัด อำเภอ ตำบล/หมู่บ้านเพื่อขออนุญาตเจ้าของพื้นที่ในการดำเนินงานฝึกอบรม รวมทั้งขอความร่วมมือและการให้การสนับสนุนการฝึกอบรมด้วย

1.1.4 การประสานงานกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรมีการศึกษา สืบหาความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งที่แจ้งเงื่อนไขต่างๆ ในการคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรม อันได้แก่ เงื่อนไข ของระยะเวลา เงื่อนไขผลประโยชน์ที่จะได้รับการการฝึกอบรมอันได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ และผลผลิตที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนที่จะเป็นกองทุน กลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่ และส่วนที่จะเป็น ของส่วนตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรมนอกจากนี้แล้วควรจะให้ผู้เข้ารับการอบรมจัดเตรียม อุปกรณ์เครื่องเขียนอันได้แก่ สมุด ดินสอ ไม้บรรทัด และวัสดุอื่น ๆ เท่าที่จำเป็น

1.3 การเตรียมการเกี่ยวกับการจัดทำกำหนดการอบรม ในประเด็นนี้ ควรจัดทำกำหนดการฝึกอบรมในระยะเวลาประมาณ 3 เดือน โดยช่วงเวลาการฝึกอบรมควรอยู่ในระหว่างปลายเดือน มกราคม ถึงปลายเดือนพฤษภาคม จะเป็นช่วงที่ค่อนข้างสะดวก เพราะเป็นช่วงว่างจากการทำนาทั้งนี้การจัดทำกำหนดการอบรมดังกล่าวควรให้สะดวกทั้งวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1.4 การเตรียมการเกี่ยวกับสถานที่ งบประมาณ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ

1.4.1 สถานที่ ควรจัด ณ หมู่บ้าน ฝึกอบรมโดยประสานงานกับ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านรวมทั้งผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน โดยสถานที่ที่เหมาะสมควรเป็นที่วัด โรงเรียน หรือที่อื่นๆ ตามที่เห็นว่าสมควร

1.4.2 งบประมาณควรจะได้มีการเสนอโครงการเข้างบประมาณประจำปีของจังหวัด หรือหน่วยงานต่างๆ หรือเสนอขอจากมูลนิธิต่างๆ ทั้งนี้เพราะการฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวนี้ค่อนข้างจะใช้งบประมาณสูงและควรมีการเตรียมการล่วงหน้า งบประมาณที่ควรจะได้เตรียมการในการฝึกอบรมอย่างน้อย 8 หมื่นบาท ต่อรุ่นตลอดการฝึกอบรม 3 เดือน หรืออาจลดงบประมาณได้หากผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเส้นไหมมาเอง

1.4.3 ควรจัดเตรียมสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะช่วยให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ ยานพาหนะอาหาร น้ำดื่ม ห้องน้ำ ห้องส้วม ฯลฯ เป็นต้น

2. ข้อการเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตร

เมื่อมีการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ควรได้มีการดำเนินการใช้หลักสูตร ตามแผนที่กำหนดไว้ภายในเงื่อนไขต่างๆ ดังที่กล่าวมา

แล้ว อย่างไรก็ตามการดำเนินการใช้หลักสูตรดังกล่าวนี้ ควรจะได้คำนึงถึงสิ่งต่อไป
นี้ด้วย

2.1 การคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรคัดเลือกเป็นรุ่นๆ ละ 20-25 คน และหลักสูตรดังกล่าวนี้เหมาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ยังไม่เคยทอหรือทอไม่เป็น เพราะจะเป็นพื้นฐานให้สามารถทอผ้าไหมมัดหมี่ได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถที่จะทำเป็นอาชีพได้ อย่างไรก็ตามหากไม่สามารถทำได้อาจปรับหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องศึกษาพื้นฐานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังขาดทักษะความชำนาญในเรื่องใด หรือมีความต้องการฝึกอบรมเพิ่มเติมในเรื่องใดบ้าง

2.2 หลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ สำหรับประชาชนในชนบทที่พัฒนาขึ้นนี้ หากมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ และเวลาอาจปรับหลักสูตรเพื่อใช้ในการฝึกอบรมเฉพาะทักษะ หรือเฉพาะด้านที่เห็นว่าเหมาะสม หรือเป็นความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2.3 ในเรื่องการเลือกวิทยากร ควรมีวิทยากรที่หลากหลายแต่ควรจะให้วิทยากรพื้นบ้านเป็นวิทยากรหลัก โดยผู้ประสานงานการฝึกอบรมจะต้องเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือวิทยากรพื้นบ้านอย่างใกล้ชิด เนื่องจากหลักสูตรนี้ได้พยายามให้วิทยากรพื้นบ้านเป็นผู้ที่จะได้รับการยกระดับขึ้น ไม่เพียงแต่เป็นช่างฝีมือในหมู่บ้านเท่านั้น แต่ควรจะเป็นครูผู้สอนที่ดีด้วย

2.4 ควรคำนึงถึงความเชื่อ ในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีเดิมอันเป็นความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับการทอผ้า เช่นมีการไหว้ครูตามพิธีพื้นบ้าน มีการบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในหมู่บ้าน ผู้ประสานงานการฝึกอบรมควรจะให้ความร่วมมือด้วยเพราะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะสร้างความสนิทสนมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งวิทยากรพื้นบ้านอันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการฝึกอบรม

ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพด้วย

2.5 ในเรื่องความร่วมมือกับหมู่บ้านหากได้มีการประสานให้รู้และเข้าใจทั้งประชาชนในหมู่บ้าน ครูในโรงเรียน และพระสงฆ์ในวัดประจำหมู่บ้านโดยเฉพาะถ้ามีพระสงฆ์ในหมู่บ้านที่ชาวบ้าน เชื่อถือมากการประสานงานกับพระสงฆ์จะช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

2.6 การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะในส่วนของกิจกรรมต่าง ๆ นั้นอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม เช่น การกำหนดจำนวนผืนผ้าที่จะทอ การกำหนดขนาดของฟืม การกำหนดปริมาณจำนวนสีในการย้อมผ้าไหมมัดหมี่ ฯลฯ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่เสนอแนะไว้ในหลักสูตรดังกล่าวแล้วนั้น หากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติโดยครบถ้วนแล้วจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีสมรรถภาพเพียงพอในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตร

การดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอาชีพการทอผ้าไหมมัดหมี่ ควรได้มีการประเมินผลหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบกล่าวคือ ควรมีการประเมินตั้งแต่ บริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลกระทบ ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบข้อมูลต่างๆ ในการใช้หลักสูตร เพราะว่าข้อมูลดังกล่าวจะช่วยในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรทั้งการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

3.1 การประเมินบริบท ควรได้มีการศึกษาก่อนทำโครงการฝึกอบรมว่าโครงการดังกล่าวสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาของหมู่บ้าน หรือผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมหรือไม่เพียงใด รวมทั้งศึกษาด้วยว่าเป็นความต้องการจริงๆ หรือไม่เพียงใด

3.2 ด้านปัจจัยการดำเนินการควรมีการประเมินว่า คณะผู้ดำเนินงานได้มีการเตรียมการด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก

ไว้เพียงพอและเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด

3.3 ด้านการดำเนินงาน ควรได้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นระยะๆ ว่าได้ดำเนินการเป็นอย่างไรบ้างมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง แก้ปัญหานั้นอย่างไร เหมาะสมหรือไม่ เป็นต้น

3.4 ด้านผลผลิตหรือผลของหลักสูตร ควรได้มีการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากหลักสูตร ครอบคลุมทั้งในด้าน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เทคนิควิธีผลงาน ตลอดจนทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วยก็จะทำให้มีข้อมูลที่สำคัญในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.5 ด้านผลกระทบ ควรจะได้มีการประเมินผลกระทบ อันเกิดจากการอบรมทั้งส่วนที่ดีและไม่ดี เพื่อจะเป็นข้อมูลสำคัญในการชี้ถึงผลในระยะยาวของหลักสูตร รวมทั้งสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ของหลักสูตร โดยในด้านนี้อาจต้องติดตามผลเป็นระยะว่ามีผลทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมได้นำเอาสิ่งที่ได้จากการฝึกอบรมไปดำเนินการเพื่อเสริมอาชีพหลักหรือไม่มากนักนอกเหนือจาก ได้ผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เป็นต้น

[illegible][illegible]